

Zöld út és „tisza demokrácia”

Még a néhány hónappal ezelőtti Baden-Württemberg-i tartományi választás előtt hoztak forgalomba a nyugatnémet szociáldemokraták egy kísérleti választási plakátot, amely derűsarcú rendőrt ábrázolt egy közlekedési lámpa alatt. A lámpajelzés színe volt a kortesjelszó, mert a plakát azt hirdette: „SPD — demokrácia, tehát zöld út mindenkinek”. El lehet gondolkodni ezen a nem éppen igazmondó jelszón; például abban az összefüggésben is, hogy a bonni politika a Német Kommunista Párt betiltásával éppen a munkásosztály legkövetkezetesebb erői elől zárja el a legális politikai harc felé vezető utat. De abban az összefüggésben is, hogy a zöld út tette lehetővé a demokrácia nyílt ellensége, az ún. NPD számára, hogy egyre több parlamenti székéről hirdethesse fasiszta elveit.

Más példa is akad bőven. Franciaországban a demokrácia szent nevében csattant a gumibot sztrájkoló munkások, változást követelő diákok hátán a tavasznyári nagy tüntetések idején, s a demokrácia szent nevében léptek ki a börtönkapun, zsebükben a rendszer amnesztialeveleivel az egykori algériai ultrapuhas magas katonatiszti rangot viselő irányítói. Az amerikai demokrácia dicsőségére börtönre ítélték az Egyesült Államok legtisztelendőbb és legnépszerűbb gyermekorvosát, dr. Benjamin Spockot, és az amerikai demokrácia dicsőségére az adófizetők dollárjaiból is támogatják, a CIA útján segítik a jobboldali szélsőségesek, a fajgyűlölet megszállottai által álló „Minuteman” nevű fegyveres szervezetet. Hogy az e fajta szélsőségesek által végrehajtott politikai gyilkosságok hivatalos nyomozását már ne is fesszessük...

Különös egyezés a hirtelen kiragadott — de a végtelenségig folytatható — példákban, hogy bonni „alkotmányvédők”, francia rohamrendőrök, amerikai bírák, a nyugati demokráciának ezek a vizsgázott mesterei tévedhetetlenül mindig balra ülnek. Balra, mert csak ezen az oldalon található a haladás hívei, az igazabb társadalmi rend tényleges harcosai. Jobbra — sem az NPD, sem a puccsista urak, sem a fegyveres fajgyűlölködők — nem érdemes ülniük; onnan aztán senki sem fenyegeti azt a tőkés rendet, amely szerte a kapitalista világban szereti magát „felvilágosultnak”, „a történelem tanulságát megismerve” és mindenek felett „a tiszta és abszolút demokrácia megvalósítójaként” reklámozni.

Mind ezekben a megvilágításban is vizsgálható, hogy a világon nem volt úgynevezett „tisza demokrácia” vagy abszolút szabadság; osztályok harca zajlik napjainkban és ha néhol fülöttébb paradox-módon jelentkezik is az összefüggés — például a dúsgazdag dr. Spock professzornak a vietnámi agresszió elleni fellépésében — korunk legfőbb jellemzője mégis csak a szocialista rend és a tőkés rend harca, amelyben a szocializmus javára változtak meg az erőviszonyok.

Ebben a világméretű harcban mégis újra meg újra felbukkan a „tisza demokrácia” jelszava és lehangosabban éppen a gumibot és a rendőrterror gyakorlóit hivatkoznak rá. A szocialista demokrácia híveinek persze, kialakult véleményük van e jelszóról, és tartalmáról — napjaink egyébként nagyon is időszerűvé teszik, hogy ennek a véleménynek néhány vonását élő problémákkal szembeesítsük.

A szembeállítás még könnyebb és sokatmondóbb, ha egy pillanatra a tegnapra is tekintünk. A demokrácia szóról, a görög népről való valaha még a polgári magyarázat azt mondotta, hogy az „olyan társadalmi berendezkedés, amely a népjogok elismerését, a kiváltságok, társadalmi előjogok tagadását jelenti”. A szocialista fogalmazás ennél sokkal pontosabb és a valósághoz hűségesebb, mert mi azt mondjuk, hogy a demokrácia olyan politikai rendszer, amelyben a hatalom forma szerint az egész nép kezében van — de a demokrácia ténylegesen mindig valamely osztály diktatúrájának politikai formája. Mi nem tagadjuk, sőt valljuk, hogy nálunk proletárdiktatúra van, a hatalom a dolgozó osztályok, a munkásosztály, a parasztság, és a velük együtt a szocialista társadalmi rendet építő értelmiség kezében van.

A „klasszikus” demokrácia történelmi példáit emlegető polgári történés szívesen elhallgatja, hogy az antik görög demokrácia csak a rabszolgatartók számára volt „teljes szabadság”; a rabszolga számára egyáltalán nem. Vagy a Velencei Köztársaság, a sokszor emlegetett fényes példa, memese, gazdag kereskedők „abszolút szabadságát” valósította meg, ám a vagyonatlanok számára szó sem volt demokráciáról. És a jelen nagyon elgondolkoztató példái a történelmi párhuzamok mellé sorakoznak: az amerikai demokrácia kétségkívül bőven ad a szabadságjogokból a tőkésnek, a nagypolgárnak, a bankbetét-tulajdonosoknak, de húszmilliónyi néger és a velük együtt legalább harmincmilliónyi hivatalosan is nyomorgónak minősített amerikai számára szép jelszónál aligha több az amerikai demokrácia. Akárhány szép és ünnepi szólam hangzik el „a tiszta demokrácia” és „az abszolút szabadság” emlegetésével, nincs, nem volt és nem is lesz társadalmi rend, kormány, amely lemondhatna a hatalmi eszközök alkalmazásáról, ha lényege, maga a társadalmi rend van veszélyben.

Mi azt valljuk, hogy a demokrácia fogalma a szocialista társadalmi rendszerben nyert először igazi tartalmat, mert a nép első lépésben demokratikus jogait jelenti a múlt, a kizsákmányoló és elnyomó társadalmi osztályok e jogokból való kizárásával. A „tisza demokrácia” hamis jelszavával szemben mi a szocialista demokrácia kiteljesedését látjuk az emberi jövőben.

GÁRDOS MIKLÓS

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 189. szám

Ára: 70 fillér

Kedd, 1968. augusztus 13.

A negyedik ötéves tervben:

Több mint 400 ezer lakás épül

A városfejlesztés időszerű kérdései

Hétfőn Szilágyi Lajos építési és városfejlesztési miniszterhelyettes sajtótájékoztatót tartott a városfejlesztés időszerű kérdéseiről. Előjáróban szólt arról, hogy

az urbanizáció világvilágszónyalatban feltartóztatlanul halad előre.

Míg száz évvel ezelőtt csak három „világváros” volt, amelynek a lélekszáma meghaladta az egymilliót, addig most már 70 egymilliónál több lakosú nagyvárost számlálnak a világon. A városiasodási folyamat hazánkban is rendkívül erőteljes, különösen 1949. a nagy iparosítás kezdete óta.

Ma már az ország lakosságának 44 százaléka él városokban.

A lakás- és kommunális ellátás azonban nem tartott lépést az iparfejlesztéssel, a településfejlesztésben érdekelt minisztériumok, tanácsok munkájának nem volt koordinálása.

Ezt a feladatot most már az Építési és Városfejlesztési Minisztérium látja el. Nagy távlatokra készíti városrendezési, illetve fejlesztési terveket. 1960-ban elkészült az ország regionális felmérése, 1969-ben a felmérés alapján készített településhálózati fejlesztési keret-tervet nyújt be az ÉVM a kormánynak. Ez a keret-terv 121 település jövőjét vizsgálja fel. Foglalkozik a nagy ipartelek holnapjával, elemzi a lakó- és munkahely közötti naponkénti távolsági utazások helyzetét, ez jelenleg érint több mint 900 000 dolgozót. Felméri a falusi lakosság elvándorlásával kapcsolatos problémákat is, és kiterjed különböző demográfiai kérdésekre.

Az ÉVM a településhálózat fejlesztési keret-tervén kívül elkészíti minden megye regionális fejlesztési tervét, és ezt két éven belül a megyék rendelkezésére bocsátja. A terv segítségével a megyék jobban használhatják fel a rendelkezésükre álló beruházási összegeket. Külön feladatként jelölte meg az ÉVM terv készítését az 1. számú (Hegyeshalom—Budapest közötti) fő közlekedési út környékének regionális rendezésére. Az 1-es út forgalma az utóbbi években ugrásszerűen emelkedett, ezért gondoskodni kell útmenti idegenforgalmi létesítményekről, és meg kell oldani tájrendezési feladatokat is.

Ugyancsak regionális terv készül a Velencei-tó rendezésére. Az elképzelés az, hogy a Velencei-tó környékén a következő években körülbelül 100 000 személy egyidejű üdültetésére teremtsenek lehetőséget. A Balaton regionális fejlesztési terve már korábban elkészült, a tervben foglaltak megvalósítására programot dolgoznak ki.

A következő években folytatják a vidéki városok általános rendezési tervének kidolgozását.

Huszonkét vidéki városé már kész, huszonegynek a feldolgozása folyamatban van.

Szilágyi Lajos miniszterhelyettes kifejtette, hogy a városfejlesztés egyik lényeges feladata a lakásépítés.

A negyedik ötéves tervben 400—420 ezer lakást kell felépíteni, s ez a nagy program

csak a házigyári hálózat kihasználásával hajtható végre. Sokan kifogásolják, hogy egyhangúak a lakótelepek, a jövőben azonban a házigyári termékeiből sokfajta variációban lehet lakóházakat, lakótelepeket építeni. Nyomatékosan elárulta, hogy a minisztérium a jövőben sok-

nagyobb gondot fordít a kommunális beruházásokra,

közművek építésére, mert ezen a téren a legnagyobb a lemaradás. Ez annak a következménye, hogy hosszú éveken, évtizedeken át elhanyagolták a vidéki városokban a közműhálózat fejlesztését, korszerűsítését. Különösen meg kell gyorsítani a csatornázást, s ezért a minisztérium több betoncsőgyárat, aszbesztcement csőgyárat és kőanyag csőgyártó telepet létesít.

A CSKP és NSZEP tanácskozása

Az eredményes pozsonyi találkozót követően forgalmas diplomáciai élet zajlik Csehszlovákiában. A JKSZ küldöttségének múlt heti látogatása után most a Német Szocialista Egységpárt delegációja érkezett Karlovy Varyba, a hét második felében pedig Ceausescu vezette román delegációt várnak Prágába a két ország közti szerződés megújítása céljából.

A Walter Ulbricht vezette NDK pártküldöttséget szíves fogadtatásban részesítette Karlovy Varyban Alexander Dubcek és a CSKP elnökségének több tagja, valamint a város lakossága és az ott tartózkodó több ezer külföldi turista. „A közös célok tudatában hívtuk meg az NSZEP küldöttségét — mondta Dubcek —, s mindent megteszünk annak érdekében, hogy a testvérpártok az alapvető kérdésekben egységesen lépjenek fel, mivel ez hasznára válik Csehszlovákiának, a nemzetközi kommunista mozgalomnak és a kölcsönös együttműködésnek”.

A CSKP és az NSZEP küldöttsége hétfőn este befejezte tanácskozásait. Walter Ulbricht gyógykezelésre Karlovy Varyban marad.

Ismét csúcsforgalom

Eddigi mérleg: 310 ezer vendég Szegeden

Az ünnepi hetek eddigi legforgalmasabb két napja szombaton és vasárnap volt: mintegy 60 ezer vendég látogatott Szegedre. A nagyváros és röszkei határátkelőben 25 ezer külföldi lépett Magyarországra. Nagyobb részüket hosszabb-rövidebb ideig tartózkodott Szegeden. Szombaton és vasárnap összesen 12 ezer hazai és külföldi vendég kért és kapott szállást.

A menetrend szerint közlekedő vonatok és autóbuszok is zsúfoltak voltak, a két na-

pon 6 különvonat is érkezett, valamint 42 belföldi és 8 külföldi autóbusz. Az ünnepi hetek kezdete óta ennyi vendéget egymást követő napokon nem fogadott Szeged. Sokakat vonzott az országos virágkiállítás, a szegedi nyári tárlat, a János vitéz szombati, utolsó előadása és az Aida vasárnapi bemutató előadása. Mindkét napon zsúfolt nézőtér köszöntötte az előadást.

Az idegenforgalmi vezetésnek is csúcsa volt a két

nap: negyven belföldi és 10 külföldi csoport kért a város. nézéshez idegenvezetést, tolmácsokat. Összegezve a szegedi ünnepi hetek eddigi mérlegét: mintegy 310 ezer vendéget fogadott a város. A rendes járatú vonatokon, autóbuszokon és a magángép-kocsikon kívül 143 belföldi és 48 külföldi különautóbusz és 17 külföldi vonat hozta Szegedre a hazai és külföldi látogatókat.

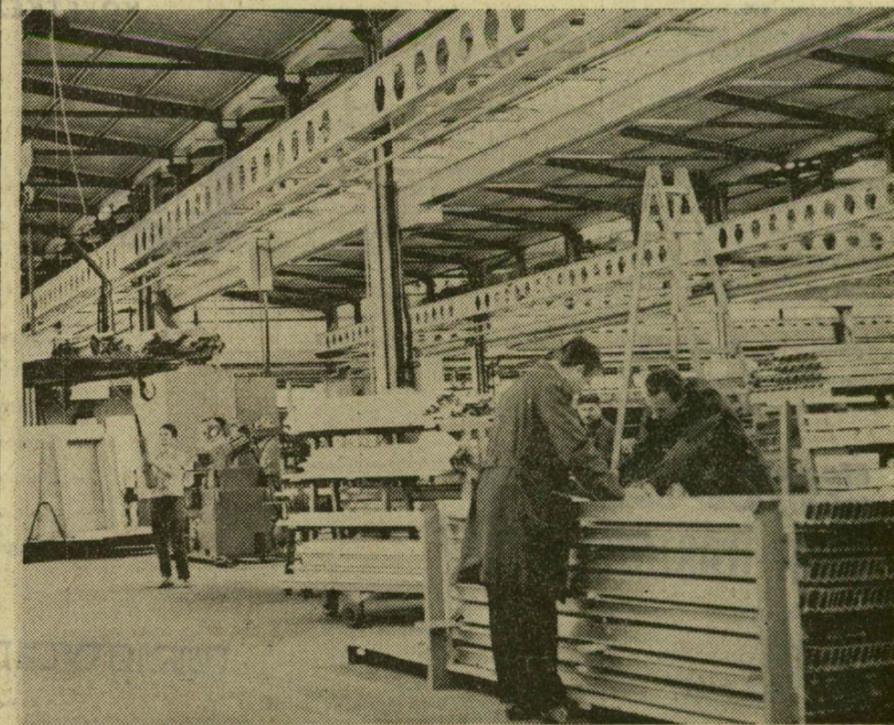
Siker Zogotában

Az augusztus 1-től 18-ig tartó Zogotai Nemzetközi Vásáron, ahol első alkalommal vesz részt külkereskedelmünk, nagy érdeklődésre találtak a magyar áruk. A bemutatott híradástechnikai berendezések, laboratóriumi műszerek, szerszámok egyaránt felkeltették az üzleti körök érdeklődését.

Befejeződött az egészségügyi gyakorlat

A magyar néphadsereg képzési programjának megfelelően 1968. augusztus elején megkezdett egészségügyi gyakorlat — amelyet a Honvédelmi Minisztérium az Egészségügyi Minisztériummal együttműködésben szerve-

zett — befejeződött. A gyakorlat igazolta a résztvevő katonai és polgári szervek magasfokú szakmai felkészültségét és jelentősen hozzájárult a gyakorló szervek együttműködésének fejlesztéséhez.

Új gyár

Ebben a hónapban indul a próbaüzem a Fém munkás Vállalat új székesfehérvári gyárában. Az üzem nagyrozatban állít elő majd alumínium nyílászárókat, szerkezeteket az építőipar és a külkereskedelelem számára. Központ: a tágas csarnokban „lélegezni” kezd az új gyár